

ВІДГУК
ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА

на дисертаційну роботу Курило Артема Геннадійовича
«Публічне управління у сфері інформаційної безпеки держави», поданої на
здобуття наукового ступеня доктора філософії у галузі знань
28 «Публічне управління та адміністрування»
за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»

Актуальність теми дисертаційної роботи.

Актуальність теми дослідження обумовлена тією обставиною, що геополітичні зміни останніх десятиліть суттєво трансформували систему міжнародних відносин. Ключовими факторами цього процесу є зміщення геополітичного центру ваги, зростання впливу нових глобальних акторів, посилення міжнародних конфліктів і виникнення нових загроз через розвиток технологій і зміни в суспільстві. Україна активно бере участь у цих змінах і відчуває їхній вплив на собі.

Одним із найпомітніших аспектів для України є військова агресія з боку російської федерації та анексія частини території. Це створює серйозні виклики для національної безпеки України і міжнародної стабільності в регіоні. У відповідь на ці загрози, Україна посилює свої зусилля щодо інтеграції в Європейський Союз та НАТО, що може значно змінити баланс сил у регіоні та вплинути на міжнародні відносини. Ці кроки змушують країни переосмислити нову реальність у Східній Європі та переглянути свої стратегії в сфері міжнародної безпеки. Разом з тим, швидкий розвиток інформаційних технологій і їх широке впровадження в усі сфери суспільного життя створюють як нові можливості, так і нові загрози.

Інформаційна політика, її розробка та реалізація виходять на передній план державної стратегії, оскільки від грамотно розробленої концепції державної інформаційної політики та її успішної реалізації залежить ефективність роботи всіх державних і громадських структур, а зрештою – їх інформаційна безпека.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертацію виконано в межах науково-дослідної роботи «Розробка наукових основ державного управління у сфері безпеки ринку соціально-економічних послуг України з точки зору цивільного захисту» (державний реєстраційний номер 0112U002587), що розробляється навчально-науково-виробничим центром Національного університету цивільного захисту України. Конкретно дисертантом проаналізовано заходи удосконалення публічного управління у сфері інформаційної безпеки держави.

Ступінь обґрунтованості й достовірність основних наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації

Мета, що сформульована автором та логічно відображає суть роботи, полягає в обґрунтуванні теоретичних засад та розробці практичних рекомендацій щодо удосконалення публічного управління у сфері інформаційної безпеки держави.

Перейдемо до змісту дисертаційної роботи.

Після вступу, який написано в повній відповідності до вимог МОН України, дисертант перший розділ присвятив характеристиці інформаційної безпеки в системі національної безпеки, та її управлінським процесам, розглянув основні напрямки та інструменти забезпечення інформаційної безпеки держави (стор.19-64).

У другому розділі «Аналіз сучасного стану публічного управління у сфері інформаційної безпеки держави» - надано оцінку сучасного стану механізмів публічного управління у сфері інформаційної безпеки, визначено методичні засади використання механізмів публічного управління у сфері інформаційної безпеки, систематизовано зарубіжний досвід розроблення та впровадження механізмів публічного управління у сфері інформаційної безпеки (стор. 65 – 122).

Логічно дисертацію завершує заключний третій розділ «Модернізація та удосконалення публічного управління в сфері інформаційної безпеки України» - в якому обґрунтовано механізми модернізації інформаційної безпеки України за допомогою інтеграції сучасних цифрових технологій, удосконалено напрями

розвитку організаційно-правових механізмів публічного управління у сфері інформаційної безпеки в умовах використання цифрових технологій, окреслено підходи до вдосконалення соціально-політичних механізмів публічного управління у сфері інформаційної безпеки держави (стор. 123 - 164).

Розділи власних досліджень адекватно розкривають поставлені задачі містять посилання на власні публікації.

Новизна наукових положень дисертаційного дослідження Курило А.Г. полягає у вирішенні наукового завдання щодо розвитку теоретичних засад та обґрунтування науково-прикладних рекомендацій з удосконалення публічного управління у сфері інформаційної безпеки держави.

Найсуттєвіші результати дисертаційного дослідження, які містять наукову новизну, полягають у тому, що автором *вперше* було визначено стратегічні орієнтири функціонування та розвитку публічного управління у сфері інформаційної безпеки через розробку і реалізацію державної інформаційної політики, яка відповідає сучасним викликам, що стоять перед державою, та приділяє увагу формалізації цієї політики на відповідній нормативно-правовій базі.

В дисертаційній роботі *удосконалено*: напрями функціонування організаційно-правових та соціально-політичних механізмів публічного управління у сфері інформаційної безпеки в умовах використання цифрових технологій, що дозволило розкрити особливості сучасного стану, концептуального, стратегічного та нормативно-правового забезпечення реалізації державної інформаційної політики, надало можливість сформулювати відповідні науково-теоретичні та практичні рекомендації для покращення інформаційної безпеки в умовах цифровізації, інструменти розробки та впровадження інформаційного забезпечення держави на основі впровадження закордонного досвіду у вигляді удосконалення законодавства для забезпечення інформаційної безпеки, впровадження сучасних методів управління ризиками у сфері забезпечення інформаційної безпеки, взаємодії з міжнародними організаціями та країнами в напрямі обміну досвідом, створення спільних стратегій і протидії

кіберзагрозам, розвитку системи підготовки кваліфікованих кадрів у галузі забезпечення інформаційної безпеки країни.

В роботі набуло подальшого розвитку: 1) періодизація інформаційного розвитку України, на основі якої аналізується практика застосування сучасних цифрових технологій у публічному управлінні, що дозволяє розглядати сучасні цифрові технології як фактор модернізації інформаційної політики України; 2) наукові підходи до визначення тенденцій функціонування публічного управління у сфері інформаційної безпеки через розробку і реалізацію державної інформаційної політики, яка відповідає сучасним викликам, що стоять перед державою; 3) формалізація цієї політики на відповідній нормативно-правовій базі.

Окремою позитивною рисою дослідження є те, що побудова дисертантом положень роботи була зроблена на базі використання здобутків соціологічної, економічної думки, що відносяться як до минулого, так і сучасного періодів забезпечила достовірність і обґрунтованість цих положень. Доведення багатьох пропозицій і концептуальних положень до рівня їх практичного запровадження, тобто переведення їх у ранг розробок, позитивні відгуки стосовно запровадження результатів дисертаційного дослідження – це є важливим доказом їх достовірності та обґрунтованості.

Наукові положення, розроблені дисертантом, базуються на використанні відповідних методів наукових досліджень та використанні фундаментальних положень економічної теорії та теорії публічного управління, інших наук, що також підтверджує достовірність та обґрунтованість наукових положень представлених в дисертації.

Повнота висвітлення результатів дослідження в опублікованих працях

Основні результати дисертаційного дослідження оприлюднені на міжнародних наукових конгресах та науково-практичних конференціях в різних містах України, а також за кордоном.

Основні положення дисертаційної роботи опубліковано в 10 наукових працях, у тому числі – 5 статтях в наукових фахових виданнях, із них 1 стаття – в

зарубіжному виданні, 5 – тез конференцій. Загальний обсяг публікацій автора за темою дослідження – 3, 45 др.арк. У наукових працях в повній мірі віддзеркалено всі розділи рецензованої дисертації.

Оцінка оформлення дисертації.

Дисертаційна робота подана за традиційною схемою, викладена українською мовою на 194 сторінках друкованого тексту. Вона складається вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел. Список використаних джерел налічує 215 найменувань, що дозволило автору запропонувати ряд наукових положень, висновків і рекомендацій, отриманих на основі вивчення цієї значної кількості наукової літератури з даної проблематики.

Зауважень, щодо оформлення дисертаційної роботи нема . В цілому робота написана літературною українською мовою, легко читається і сприймається.

Практичне значення дисертаційної роботи.

Основні положення й висновки дисертації можуть використовуватися фахівцями під час написання підручників і навчальних посібників, створення навчально-методичної літератури; в роботі органів державної влади та у процесі формування сучасних засад публічного управління у сфері інформаційної безпеки держави.

Теоретичні та практичні напрацювання автора використовуються в Управлінні у справах молоді та спорту Харківської обласної військової адміністрації (довідка про впровадження № 01-29/915 від 25.06.2024).

Практичні рекомендації автора використовуються Черкаською районною радою Черкаської області в питаннях удосконалення інформаційної безпеки при впровадженні нових автоматизованих систем обробки даних та обміну інформації (довідка №36/01-13 від 26.06.2024 р.)

Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації.

В процесі рецензування дисертаційної роботи Курило Артема Геннадійовича

«Публічне управління у сфері інформаційної безпеки держави» виникли такі зауваження та побажання:

1. В роботі автор визначає наукові підходи до визначення тенденцій функціонування публічного управління у сфері інформаційної безпеки через розробку і реалізацію державної інформаційної політики, яка відповідає сучасним викликам, але не показує їхнього практичного втілення.

2. У вступі дисертаційної роботи актуальність теми дослідження необхідно було посилити нормативно-правовими та законодавчими документами реалізації державної інформаційної політики.

3. Наведені в дисертаційному дослідженні висновки висвітлюють глибину досліджуваної проблеми, викладені в логічній послідовності, а пропозиції достатньо обґрунтовані й відповідають українським реаліям. Однак з дисертації залишається незрозумілим які напрями удосконалення законодавства для забезпечення інформаційної безпеки, визначено у дослідженні.

4. Аналізуючи систему проектування напрямів реформування системи інформаційної безпеки держави, автор не приділив уваги оформленню довідкового апарату, дуже багато в роботі скорочень, які не розкрито. Це значно б підвищило рівень наукових здобутків автора з зазначеної проблеми.

5. В дисертаційній роботі замало статистичних даних та схематичних зображень стосовно викладеного матеріалу.

В той же час слід відзначити, що вказані зауваження ні в якій мірі не знижують загальної наукової і практичної цінності роботи і не впливають на достатньо позитивну оцінку дисертації Курило Артема Геннадійовича.

Загальний висновок

Загальний висновок по дисертаційній роботі. Дисертаційна робота Курило Артема Геннадійовича «Публічне управління у сфері інформаційної безпеки держави» є завершеним науковим дослідженням, виконаним самостійно автором на актуальну тему. Робота містить теоретичні розробки та практичні пропозиції,

